

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə

Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları
və Müstəqil Auditorun Hesabatı

Mündəricat

Müstəqil auditorun hesabatı.....	3
Konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	5
Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	6
Konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	7
Konsolidə edilmiş pul hərəkəti haqqında hesabat	8
1. Giriş	9
2. Uçot siyasətləri.....	9
3. Mühüm mühakimələr və təxminlər.....	21
4. Satış gəliri	22
5. Trafik xidmətləri.....	23
6. Digər əməliyyat xərcləri	23
7. Mənfəət vergisi	24
8. Pul və pul ekvivalentləri	24
9. Debitor borcları	25
10. Verilmiş avanslar	25
11. Mal-materiallar	25
12. Digər aktivlər	25
13. Torpaq, tikili və avadanlıq	26
14. Kreditor borcları	27
15. Digər öhdəliklər.....	27
16. Maliyyə risklərin idarə edilməsi.....	27

Müstəqil auditorun hesabatı

"Delta Telekom LTD" MMM-in səhmdarlarına və rəhbərliyinə

Rəy

Biz "Delta Telekom LTD" MMM-in və onun törəmə müəssisələrinin (bundan sonra "Qrup") 31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə bitən il üzrə konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və digər ümumi gəlir, konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu siyasətləri daxil olmaqla qeydlərdən ibarət olan konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Bizim fikrimizcə, əlavə olunmuş konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə nəticələrini və konsolidə edilmiş pul hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartları ("BAS") əsasında aparmışıq. Bizim həmin standartlar üzrə öhdəliklərimiz hesabatımızın "Auditorun maliyyə hesabatlarının auditini üzrə məsuliyyəti" bölməsində təsvir olunur. Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Peşəkar mühasiblərin etika məcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları daxil olmaqla) ("MBESŞ Məcəlləsi") uyğun olaraq biz Qrupdan müstəqillik və MBESŞ Məcəlləsinə uyğun olaraq etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu rəyin bildirilməsi üçün yetərli və uyğun əsası təmin edir.

Rəhbərliyin və idarəetmə səlahiyyətləri olan şəxslərin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin saxtakarlıq və ya səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün zəruri saydığı daxili nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərlik Qrupu ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyətində olduğu və ya bunu etməkdən başqa heç bir real alternativini olmadığı hallar istisna olmaqla, Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsizliklə bağlı məsələlərin açıqlanmasına və mühasibat uçotunu fasiləsizlik prinsipi əsasında aparmasına görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyətləri olan şəxslər Qrupun maliyyə hesabatlılığı prosesinə nəzarət edir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz bütövlükdə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək əhəmiyyətli təhriflərin olmamasına dair yetərli əminlik əldə etmək və auditorun hesabatında bu barədə rəy bildirməkdir. Yetərli əminlik əminliyin yüksək dərəcəsini ifadə edir, lakin BAS-a uyğun olaraq aparılmış audit nəticəsində mövcud olan bütün təhriflərin üzə çıxarılmasına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhv nəticəsində yarana bilər və fərdi ya məcmu olaraq istifadəçilərin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli sayılır.

Aparılmış audit və onun nəticəsində təqdim edilmiş bu audit hesabatı üzrə məsuliyyət daşıyan auditor Davud Məmmədovdur.

18 dekabr 2024

Bakı, Azərbaycan

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeyd	2023	2022
Satış gəliri	4	89,731	82,294
CƏMİ GƏLİRLƏR		89,731	82,294
Trafik xidmətləri	5	(25,821)	(22,688)
İşçi heyəti		(6,766)	(6,032)
Amortizasiya		(8,739)	(7,562)
Digər əməliyyat xərcləri	6	(7,200)	(10,491)
CƏMİ ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ		(48,526)	(46,773)
XALIS ƏMƏLİYYAT MƏNFƏƏTİ		41,205	35,521
Maliyyə gəliri		28	-
CƏMİ QEYRİ-ƏMƏLİYYAT GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ		28	-
VERGİDƏN ƏVVƏLKİ MƏNFƏƏT		41,233	35,521
Mənfəət vergisi	7	(7,616)	(6,937)
XALIS MƏNFƏƏT		33,617	28,584
DİGƏR MƏCMU GƏLİR		-	-
CƏMİ MƏCMU GƏLİR		33,617	28,584

Rəhbərlik adından:

Ramazan Vəliyev
Baş Direktor

Leyla Bəhrəmovə
Maliyyə Direktoru

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeyd	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Pul və pul ekvivalentləri	8	48,965	57,651
Debitor borcları	9	58,380	50,523
Verilmiş avanslar	10	29,250	34,302
Mal-materiallar	11	7,172	5,341
Digər aktivlər	12	13,525	4,430
CƏMİ CARİ AKTİVLƏR		157,292	152,247
Torpaq, tikili və avadanlıq	13	24,335	22,138
İnvestisiyalar		128	128
Qeyri-maddi aktivlər		33	14
CƏMİ UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		24,496	22,280
CƏMİ AKTİVLƏR		181,788	174,527
Alınmış avanslar		806	340
Kreditor borcları	14	32,902	27,192
Digər öhdəliklər	15	8,061	7,260
CƏMİ CARİ ÖHDƏLİKLƏR		41,769	34,792
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		41,769	34,792
Nizamnamə kapitalı		27	27
Bölüşdürülməmiş mənfəət		139,992	139,708
CƏMİ KAPİTAL		140,019	139,735
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		181,788	174,527

Rəhbərlik adından:

Ramazan Vəliyev
Baş Direktor

Leyla Bəhrəmovə
Maliyyə Direktoru

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər
haqqında hesabat
(min Azərbaycan manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	CƏMİ
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNƏ			
QALIQ	27	111,124	111,151
İl üzrə mənfəət	-	28,584	28,584
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ			
QALIQ	27	139,708	139,735
Dividendlər	-	(33,333)	(33,333)
İl üzrə mənfəət	-	33,617	33,617
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ			
QALIQ	27	139,992	140,019

Rəhbərlik adından:

Ramazan Vəliyev
Baş Direktor

Leyla Bəhrəmovə
Maliyyə Direktoru

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş pul hərəkəti haqqında hesabat

(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeyd	2023	2022
Müştərilərdən mədaxil		91,536	79,164
Təchizatçılara ödənişlər		(47,713)	(30,443)
Dövlət büdcəsinə ödənişlər		(26,393)	(12,441)
İşçilərə ödənişlər		(2,206)	(3,663)
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN XALIS PUL HƏRƏKƏTİ		15,224	32,617
Torpaq, tikili və avadanlığın alışı		(23,891)	(4,728)
Qeyri-maddi aktivlərin alışı		(19)	(14)
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİNDƏN XALIS PUL HƏRƏKƏTİ		(23,910)	(4,742)
PUL VƏ PUL EKVIVALENTLƏRİNDƏ XALIS DƏYİŞİKLİK		(8,686)	27,875
DÖVRÜN ƏVVƏLİNƏ PUL VƏ PUL EKVIVALENTLƏRİ	8	57,651	29,776
DÖVRÜN SONUNA PUL VƏ PUL EKVIVALENTLƏRİ	8	48,965	57,651

Rəhbərlik adından:

Ramazan Vəliyev
Baş Direktor

Leyla Bəhrəmovə
Maliyyə Direktoru

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

1. Giriş

"Delta Telekom LTD" MMM (bundan sonra "Ana şirkət") 06 iyun 2000 tarixində Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq təsis edilmiş məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir. Ana şirkət dövlət qeydiyyatına 1700164781 VÖEN-i ilə alınmışdır. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Ana şirkəti və onun törəmə müəssisələrini (birlikdə "Qrup") əhatə edir. Qrupun baş ofisi AZ1012, Bakı şəhəri Yasamal rayonu, Şərifzadə küç., ev 241 ünvanında yerləşir.

Qrupun əsas fəaliyyəti yerli və xarici internet provayderlərinə, eləcə də iri dövlət və özəl müəssisələrinə internet trafiki xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir.

Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına aşağıdakı müəssisələr daxildir:

Şirkət	Ölkə	Kapitalda payı, %
Telekom Invest MMC	Azərbaycan	75%

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupda 227 nəfər çalışmışdır (31 dekabr 2022: 214).

2. Uçot siyasətləri

Tərtibatın əsasları

Qrupun hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibatlıq Standartları Şurası ("BMSŞ") tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") əsasında hazırlanmışdır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ilkin dəyər prinsipi əsasında hazırlanmışdır. Başqa qeyd olmazsa konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının bütün məbləğləri min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir.

Rəhbərlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını təsdiq edərkən, Qrupun yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirmək üçün adekvat resurslara malik olduğuna dair əsaslı gözləntilərə malikdir. Beləliklə, Qrup konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını onun fəaliyyətini fasiləsiz olaraq davam etdirəcəyi əsasında hazırlamışdır.

Konsolidə edilmənin əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Ana şirkətin və onun törəmə müəssisələrinin 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə hesabatlarından ibarətdir. Nəzarət o zaman əldə edilir

ki, Qrup investisiya obyektinə ilə iştirakı nəticəsində dəyişən gəlirlərə məruz qaldıqda və ya hüquqları olduqda və investisiya obyektinə üzərində səlahiyyətləri vasitəsilə bu gəlirlərə təsir etmək imkanı var. Xüsusilə, Qrup investisiya obyektinə yalnız və yalnız o halda nəzarət edir ki, Qrup aşağıdakılara malikdir:

- İntestisiya obyektinə üzərində səlahiyyət (yəni, investisiya obyektinin müvafiq fəaliyyətlərini idarə etmək üçün ona cari imkan verən mövcud hüquqlar);
- İntestisiya obyektində iştirakından dəyişən gəlirlərə məruz qalma və ya hüquqlar;
- Onun gəlirlərinə təsir etmək üçün investisiya obyektinə üzərində səlahiyyətindən istifadə etmək imkanı.

Ümumiyyətlə, səsvermə hüquqlarının əksəriyyətinin nəzarətlə nəticələndiyi ehtimalı var. Bu fərziyyəni dəstəkləmək üçün və Qrup investisiya obyektinin səs çoxluğuna və ya oxşar hüquqlara malik olduqda, Qrup investisiya obyektinə üzərində səlahiyyətinin olub-olmadığını qiymətləndirərkən bütün müvafiq faktları və şərtləri, o cümlədən:

- İntestisiya obyektinin digər səs sahibləri ilə müqavilə razılaşması(lar);
- Digər müqavilə razılaşmalarından irəli gələn hüquqlar;
- Qrupun səsvermə hüquqları və potensial səsvermə hüquqları.

Faktlar və şərait nəzarətin üç elementindən birində və ya bir neçəsində dəyişikliklərin olduğunu göstərsə, Qrup investisiya obyektinə nəzarət edib-etməməsini yenidən qiymətləndirir. Törəmə müəssisənin konsolidasiyası Qrup törəmə müəssisə üzərində nəzarəti əldə etdikdən sonra başlayır və Qrup törəmə müəssisə üzərində nəzarəti itirdikdə dayandırılır. İl ərzində alınmış və ya xaric edilmiş törəmə müəssisənin aktivləri, öhdəlikləri, gəlirləri və xərcləri Qrupun nəzarəti əldə etdiyi tarixdən Qrupun törəmə müəssisəyə nəzarəti dayandırdığı tarixə qədər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilir.

Mənfəət və ya zərər və OCI-nin hər bir komponenti Qrupun əsas müəssisəsinin səhmdarlarına və nəzarət olunmayan paylara aid edilir, hətta bu, nəzarət olunmayan payların kəsir balansına malik olması ilə nəticələnsə belə. Zəruri hallarda, onların uçot siyasətini Qrupun uçot siyasətinə uyğunlaşdırmaq üçün törəmə müəssisələrin maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir. Qrupun üzvləri arasında əməliyyatlarla bağlı bütün qrupdaxili aktivlər və öhdəliklər, kapital, gəlir, xərclər və pul hərəkəti konsolidasiya zamanı tam həcmdə silinir.

Nəzarət itkisi olmadan törəmə müəssisənin mülkiyyət payının dəyişməsi kapital əməliyyatı kimi uçota alınır.

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

Əgər Qrup törəmə müəssisə üzərində nəzarəti itirirsə, o, müvafiq aktivləri (qudvil daxil olmaqla), öhdəlikləri, nəzarət olunmayan payları və kapitalın digər komponentlərini tanınmasını dayandırır, eyni zamanda hər hansı nəticədə mənfəət və ya zərər mənfəət və ya zərərdə tanınır. Saxlanılan hər hansı investisiya ədalətli dəyərlə tanınır.

Xarici valyutalar

Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını onun funksional valyutası olan Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur.

Xarici valyuta ilə əməliyyatlar ilkin olaraq əməliyyatın tanınma hüququ qazandığı tarixdə müvafiq əməliyyat valyutanın spot məzənnələri ilə qeydə alınır. Hesabat tarixində xarici valyutada ifadə olunmuş monetar aktivlər və öhdəliklər hesabat tarixinə əməliyyat valyutanın spot məzənnələri ilə çevrilir.

Valyuta	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
EUR	1.8766	1.8114
SEK	0.1688	0.1624
USD	1.7000	1.7000
RUB	0.0188	0.0230
GBP	2.1643	2.0477

Bu cür əməliyyatların ödənilməsindən və monetar aktivlərin və öhdəliklərin çevrilməsindən yaranan bütün gəlir və zərərlər xalis əsasda mənfəət və ya zərərdə tanınır. Xarici valyutada ilkin dəyər ilə ölçülən qeyri-monetar maddələr təkrar çevrilmir. Borclarla bağlı xarici valyuta məzənnəsindən yaranan gəlir və xərclər konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda maliyyə xərcləri daxilində təqdim edilir.

Cari və ya uzunmüddətli kateqoriyaya təsnifat

Qrup aktivləri və öhdəlikləri konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda cari/uzunmüddətli təsnifatına əsasən təqdim edir. Aşağıdakı hallarda aktivlər cari aktiv kimi təsnif edilir:

- Adi əməliyyat dövründə satılmaq və ya istifadə üçün saxlanıldıqda və ya realizasiya olunması ehtimal olunduqda;
- Əsasən alqı-satqı məqsədləri üçün saxlandıqda;
- Hesabat tarixindən sonra on iki ay müddətində realizasiya ediləcəyi ehtimal olunduqda; və ya
- Hesabat tarixindən sonra ən az on iki ay müddətində mübadiləsinə və ya

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

istifadəsinə məhdudiyət qoyulmayan pul vəsaiti və ya onun ekvivalenti formasında olduqda.

Bütün digər aktivlər uzunmüddətli aktivlər kimi təsnif edilir.

Öhdəlik aşağıdakı hallarda cari hesab olunur:

- Ödənilməsi adi əməliyyat dövründə nəzərdə tutulduqda;
- Əsasən alqı-satqı məqsədləri üçün saxlandıqda;
- Hesabat tarixindən etibarən on iki ay ərzində ödənilməli olduqda; və ya
- Öhdəliyin yerinə yetirilməsini hesabat tarixindən ən azı on iki ay uzatmaq kimi

şərtsiz hüquqa malik olmadıqda.

Bütün digər öhdəliklər uzunmüddətli öhdəliklər kimi təsnif edilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uzunmüddətli aktivlər və öhdəliklər kimi təsnif edilir.

Satış gəliri

Malların satışı

Qrup həm topdansatış bazarına, həm də pərakəndə satış məntəqələri vasitəsilə birbaşa müştərilərə mal satır. Topdansatış bazarında malların satışları, malların üzərindən nəzarətin ötürülməsi, yəni malı alıcının müəyyən etdiyi yerə göndərilməsi (çatdırılması) anında gəlir kimi tanınır. Çatdırılmadan sonra müştəri mallara tam nəzarət etmək hüququna malik olur, mallar üzərində əsas məsuliyyəti daşıyır və malların köhnəlməsi və itirilməsi risklərini özünə götürür. Debitor borc Qrup tərəfindən mallar müştəriyə təhvil verildiyi zaman tanınır, çünki bu, ödəmə hüququnun qeyd-şərtsiz olduğu zaman nöqtəsini təmsil edir, çünki ödənişin vaxtı çatana qədər yalnız vaxtın keçməsi tələb olunur.

Pərakəndə müştərilərdən malların satışından əldə edilən gəlir, müştərinin pərakəndə satış məntəqəsində malların alışı zamanı nəzarətin ötürülməsi anında tanınır. Satış əməliyyatın ödənilməsi müştəri malı aldığı anda dərhal edilməlidir.

Qrup müqavilədə əməliyyat qiymətinin bir hissəsinin bölüşdürülməsi lazım olan ayrıca icra öhdəlikləri olan digər vədlərin olub-olmadığını nəzərə alır (məs., zəmanətlər, müştəri loyallıq nöqtələri). Əmtələrin satışı üzrə əməliyyat qiymətini müəyyən edərkən Qrup maliyyə komponentinin mövcudluğunun, nağdsız ödənişin və müştəriyə ödənilməli olan kompensasiyanın (əgər varsa) təsirlərini nəzərə alır.

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

Əgər müqavilədəki kompensasiya dəyişən məbləği əhatə edirsə, Qrup malların müştəriyə təhvil verilməsi müqabilində onun hüququna malik olacağı kompensasiya məbləğini təxmin edir. Dəyişən kompensasiya müqavilənin başlanğıcında təxmin edilir və dəyişən kompensasiya ilə əlaqədar qeyri-müəyyənlik sonradan həll edildikdə, tanınmış məcmu gəlir məbləğində gəlirin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinin baş verməməsi ehtimalı yüksək olana qədər məhdudlaşdırılır.

Qrup adətən qanunla tələb olunduğu kimi malların satışı zamanı mövcud olan qüsurların ümumi təmiri üçün zəmanət verir. Bu təminat tipli zəmanətlər zəmanət müddələri kimi uçota alınır. Malların və əlaqəli xidmətlərin toplu satışı üçün müqavilələr (məs., quraşdırma) iki icra öhdəliyindən ibarətdir, çünki mallar və əlaqəli xidmətlər həm müstəqil olaraq satılır, həm də müqavilə kontekstində fərqlənirlər. Müvafiq olaraq, Qrup əməliyyat qiymətini malların və birləşdirilmiş xidmətlərin nisbi müstəqil satış qiymətləri əsasında bölüşdürür.

Xidmətlər

Qrup müştərilərinə müxtəlif ixtisaslaşdırılmış xidmətlər təqdim edir. Bu cür xidmətlər zamanla yerinə yetirilən icra öhdəliyi kimi tanınır. Bu xidmətlər üzrə gəlir müqavilənin tamamlanma mərhələsinə əsasən tanınır. MHBS 15-ə uyğun olaraq, rəhbərlik tərəfindən qiymətləndirilmiş hesabat dövrün sonuna tamamlanması gözlənilən ümumi vaxtın nisbəti kimi müəyyən edilən tamamlama mərhələsi icra öhdəliklərinin tam yerinə yetirilməsinin müvafiq ölçüsüdür. Göstərilən xidmətlərə görə ödəniş xidmətlər tamamlanana qədər müştəri tərəfindən ödənilmir və buna əsasən təşkilatın dövr üzrə bu günə qədər yerinə yetirilmiş xidmətlərə görə ödəniş almaq hüququnu ifadə edən müqavilə üzrə aktiv kimi tanınır.

Torpaq, tikili və avadanlıq

Torpaq, tikili və avadanlıq, yığılmış amortizasiya və varsa, yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla, ilkin dəyərlə göstərilir. Tarixi maya dəyərində obyektlərin alınması ilə birbaşa əlaqəli olan xərclər daxildir. Sonrakı məsrəflər aktivin balans dəyərində daxil edilir və ya müvafiq olaraq, yalnız həmin maddə ilə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin Qrupa daxil olması ehtimalı olduqda və həmin maddənin dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bildikdə, ayrıca aktiv kimi tanınır. Ayır-ayrı aktiv kimi uçota alınan hər hansı komponentin balans dəyəri dəyişdirildikdə tanınması dayandırılır. Bütün digər təmir və texniki xidmətlər baş verdikləri hesabat dövründə mənfəət və ya zərəyə aid edilir.

Amortizasiya aşağıdakı kimi aktivlərin təxmin edilən faydalı istifadə müddəti üzrə düz xətt əsasında hesablanır::

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

Aktivin kateqoriyası	İstismar müddəti
Digər əsas vəsaitlər	4 -7 il
Binalar və tikililər	40 - 50 il
Maşın və avadanlıqlar	6 - 12 il
Nəqliyyat vasitələri	4 - 10 il

Təxmin edilən faydalı xidmət müddətləri, qalıq dəyərlər və amortizasiya metodu hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və təxminlərdə hər hansı dəyişikliklərin təsiri perspektiv əsaslarla nəzərə alınır.

Torpaq, tikili və avadanlıq obyektı xaric edildikdə və ya aktivin davamlı istifadəsindən gələcək iqtisadi səmərə gözlənilmədikdə tanınır. Aktivin xaric edilməsi və ya silinməsi nəticəsində yaranan gəlir və ya zərər satışdan əldə olunan gəlirlə aktivin balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər ilkin tanınma zamanı ilkin dəyərlə ölçülür. Müəssisələrin birləşməsi zamanı əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlərin dəyəri onların alış tarixində ədalətli dəyəridir. İlkin tanındıqdan sonra qeyri-maddi aktivlər hər hansı yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə uçota alınır. Kapitallaşdırılmış inkişaf xərcləri istisna olmaqla, daxili şəkildə yaradılan qeyri-maddi aktivlər kapitallaşdırılmır və müvafiq xərclər xərclərin çəkildiyi dövrdə mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadə müddəti sonlu və ya qeyri-müəyyən müddət kimi qiymətləndirilir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər faydalı iqtisadi istifadə müddəti ərzində amortizasiya edilir və aktivin dəyərsizləşmə biləcəyinə dair əlamətlər olduqda dəyərsizləşmə üçün qiymətləndirilir. Məhdud faydalı istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktiv üçün amortizasiya müddəti və amortizasiya metodu ən azı hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir. Gözlənilən faydalı istifadə müddətində və ya aktivdə təcəssüm olunan gələcək iqtisadi səmərələrin gözlənilən istehlak modelində dəyişikliklər müvafiq hallarda amortizasiya müddətinə və ya metoduna dəyişiklik etmək üçün nəzərdə tutulur və uçot təxminlərində dəyişikliklər kimi nəzərə alınır. Son istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya xərcləri konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır.

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

Qeyri-müəyyən faydalı istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər amortizasiya edilmir, lakin hər il fərdi və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidlər səviyyəsində dəyərsizləşmə üçün yoxlanılır. Qeyri-müəyyən ömrün qiymətləndirilməsi qeyri-müəyyən ömrün dəstəklənməyə davam edib-etmədiyini müəyyən etmək üçün hər il nəzərdən keçirilir. Əks halda, faydalı istifadə müddətinin qeyri-müəyyən müddətdən sonluya dəyişməsi perspektiv əsasda həyata keçirilir.

Qeyri-maddi aktiv xaric edildikdə (yəni, alıcının nəzarəti əldə etdiyi tarixdə) və ya onun istifadəsi və ya xaric edilməsindən gələcək iqtisadi səmərə gözlənilmədikdə tanınması dayandırılır. Aktivin tanınmasının dayandırılması zamanı yaranan hər hansı gəlir və ya zərər (aktivin xaric edilməsindən əldə edilən xalis gəlirlə balans dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır) konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər hesabatına daxil edilir.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Qrup hər hesabat tarixində aktivin dəyərsizləşməsinə dair əlamətin olub-olmamasını qiymətləndirir. Hər hansı əlamət mövcud olduqda və ya aktiv üçün illik dəyərsizləşmə testi tələb olunduqda, Qrup aktivin bərpa edilə bilən dəyərini təxmin edir. Aktivin bərpa oluna bilən dəyəri aktivin və ya CGU-nun xaric edilmə xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərindən və onun istifadə dəyərindən daha yüksək olanıdır. Bərpa edilə bilən məbləğ, aktiv digər aktivlərdən və ya aktiv qruplarından əhəmiyyətli dərəcədə asılı olmayan pul vəsaitlərinin daxilolmaları yaratmadığı halda, fərdi aktiv üçün müəyyən edilir. Aktivin və ya KGI-nin balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərindən artıq olduqda, aktiv dəyərsizləşmiş hesab edilir və bərpa edilə bilən dəyərə qədər silinir.

İstifadə dəyərinin qiymətləndirilməsində, təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti pulun vaxt dəyərinin və aktivə xas olan risklərin cari bazar qiymətləndirmələrini əks etdirən vergidən əvvəlki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə onların cari dəyərində diskont edilir. Satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərin müəyyən edilməsində son bazar əməliyyatları nəzərə alınır. Əgər belə əməliyyatlar müəyyən edilə bilməzsə, müvafiq qiymətləndirmə modelindən istifadə edilir. Bu hesablamalar qiymətləndirmə qatları, açıq şəkildə satılan şirkətlər üçün kotirovka edilmiş səhm qiymətləri və ya digər mövcud ədalətli dəyər göstəriciləri ilə təsdiqlənir.

Qrup dəyərsizləşmənin hesablanmasını ən son büdcələrə və fərdi aktivlərin bölüşdürüldüyü Qrupun hər biri üçün ayrıca hazırlanmış proqnoz hesablamalarına əsaslanır. Bu büdcələr və proqnoz hesablamaları ümumiyyətlə beş illik dövrü əhatə edir. Uzunmüddətli artım tempi hesablanır və beşinci ildən sonra gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini layihələndirmək üçün tətbiq edilir.

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

Davam edən əməliyyatlar üzrə dəyərsizləşmə zərərləri, əvvəllər OCI-də yenidən qiymətləndirmə ilə yenidən qiymətləndirilmiş əmlaklar istisna olmaqla, mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır. Bu cür əmlaklar üçün dəyərsizləşmə əvvəlki hər hansı yenidən qiymətləndirmənin məbləğinə qədər OCI-də tanınır.

Qudvil istisna olmaqla aktivlər üçün, əvvəllər tanınmış dəyərsizləşmə zərərlərinin artıq mövcud olmadığı və ya azaldığına dair əlamətin olub-olmadığını müəyyən etmək üçün hər hesabat tarixində qiymətləndirmə aparılır. Belə bir əlamət mövcud olarsa, Qrup aktivin və ya CGU-nun bərpa edilə bilən məbləğini təxmin edir. Əvvəllər tanınmış dəyərsizləşmə zərəri yalnız sonuncu dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasından sonra aktivin bərpa edilə bilən dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən fərziyyələrdə dəyişiklik olduqda ləğv edilir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərini və ya əvvəlki illərdə aktiv üçün dəyərsizləşmə zərəri tanınmasaydı, amortizasiya çıxılmaqla müəyyən ediləcək balans dəyərindən artıq olmamaq üçün məhdudlaşdırılır. Aktiv yenidən qiymətləndirilmiş dəyərlə uçota alınmadıqda, bu cür ləğv konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır və bu halda, ləğvetmə yenidən qiymətləndirmə artımı kimi nəzərə alınır.

İcarə

Qısamüddətli icarə və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi

Qrup qısamüddətli icarənin tanınması azadlığını müxtəlif aktivlərin qısamüddətli icarələrinə tətbiq edir (yəni, icarə müddəti başlama tarixindən etibarən 12 ay və ya daha az olan və satınalma seçimini ehtiva etməyən icarələr). O, həmçinin aşağı dəyərli aktivlərin icarəsinə tanınma azadlığını aşağı dəyərli hesab edilən aktivlərin icarəsinə tətbiq edir. Qısamüddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi üzrə icarə ödənişləri icarə müddəti ərzində düz xətt metodu əsasında xərc kimi tanınır.

Pul və pul ekvivalentləri

Pul və pul ekvivalentləri banklardakı və kassadakı nağd pul vəsaitləri, banklardakı və digər maliyyə institutlarındakı tələbsiz əmanətlər və üç ay və ya daha az müddətə qısamüddətli yüksək likvidli, asanlıqla məlum məbləğdə pul vəsaitinə çevrilə bilən və dəyər dəyişikliyi riskinə məruz qalan qısamüddətli investisiyalardan ibarətdir. Pul və pul ekvivalentləri investisiya və ya digər məqsədlər üçün daha çox qısamüddətli pul öhdəliklərini yerinə yetirmək məqsədi ilə həyata keçirilir.

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

Debitor borcları

Debitor və sair borclar adi iş prosesində satılan mallara və ya göstərilən xidmətlərə görə müştərilərdən alınacaq məbləğlərdir. Onlar ümumiyyətlə bir ay ərzində ödənilməlidir və buna görə də hamısı cari kimi təsnif edilir.

Debitor və sair borclar o zaman tanınır ki, Qrupun kompensasiya almaq üçün qeyd-şərtsiz hüququ var və bu kompensasiyanın ödənilməsi vaxtı çatana qədər yalnız vaxtın keçməsi tələb olunur. Əhəmiyyətli maliyyə komponenti olmayan debitor və sair borclar ilkin olaraq onların əməliyyat qiyməti ilə ölçülür. Əhəmiyyətli maliyyə komponentini və digər debitor borclarını ehtiva edən debitor və sair borclar ilkin olaraq ədalətli dəyər üstəgəl əməliyyat xərcləri ilə ölçülür. Bütün debitor borcları sonradan amortizasiya olunmuş maya dəyərində əks etdirilir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Debitor borcları üçün Qrup ECL-lərin hesablanması sadələşdirilmiş yanaşma tətbiq edir. Buna görə də, Qrup kredit riskindəki dəyişiklikləri izləmir, əksinə, hər hesabat tarixində ömür boyu ECL-lərə əsaslanan zərər ehtiyatını tanıyır.

Qrup öz tarixi kredit itkisi təcrübəsinə əsaslanan, borclulara və iqtisadi mühitə xas olan perspektiv amillərə uyğunlaşdırılmış ehtiyat matrisi yaratmışdır. Müqavilə üzrə ödənişlər vaxtı 90 gün keçdikdə Qrup maliyyə aktivini defolt hesab edir. Bununla belə, müəyyən hallarda, Qrup həmçinin maliyyə aktivini defolt hesab edə bilər ki, daxili və ya xarici məlumatlar Qrup tərəfindən saxlanılan hər hansı kredit əlavələrini nəzərə almadan əvvəl ödənilməmiş müqavilə məbləğlərini tam şəkildə ala bilməyəcəyini göstərir.

Borclunun ciddi maliyyə çətinliyində olduğunu göstərən məlumatlar olduqda və real bərpa perspektivi olmadıqda Qrup maliyyə aktivini silinir, məs., borclu ləğv edildikdə və ya iflas proseduruna başlandıqda. Müvafiq hallarda hüquqi məsləhətlər nəzərə alınmaqla, silinmiş maliyyə aktivləri hələ də Qrupun bərpa prosedurları çərçivəsində icra tədbirlərinə məruz qala bilər. Əldə edilmiş hər hansı bərpa mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Mal-materiallar

Xammal və anbarlar, bitməmiş istehsalat və hazır məhsullar ilkin dəyərdən və xalis satış dəyərindən ən aşağı qiymətlə uçota alınır. Xərclərə birbaşa materiallar və müvafiq hallarda birbaşa əmək məsrəfləri və mal-materialların hazırkı yerləşdiyi yerə və vəziyyətinə gətirilməsi üçün çəkilmiş qaimə məsrəfləri daxildir. Alınmış inventarların

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

dəyəri güzəştlər və endirimlər çıxıldıqdan sonra müəyyən edilir. Dəyər orta çəkili maya dəyəri metodundan istifadə etməklə hesablanır.

Xalis satış dəyəri başa çatdırmaq üçün təxmin edilən məsrəflər və satışın həyata keçirilməsi üçün lazım olan təxmin edilən məsrəflər çıxılmaqla, adi iş prosesində təxmin edilən satış qiymətidir.

Kreditor borcları

Kreditor borcları maliyyə ilinin sonuna qədər Qrupa təqdim edilmiş və ödənilməmiş mal və xidmətlər üzrə öhdəlikləri əks etdirir. Hesabat dövründən sonra 12 ay ərzində ödəmə vaxtı olmadıqda, kreditor borcları cari öhdəliklər kimi təqdim edilir. Onlar ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır və sonra effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Kapital qoyuluşu və dividendlər

Nizamnamə kapitalı kapital elementi kimi təsnif edilir.

Qrup dividend ödəmək öhdəliyini bölüşdürməyə icazə verildiyi zaman tanıyır və bölüşdürmə artıq Qrupun ixtiyarında deyil. Müvafiq məbləğ birbaşa bölüşdürülməmiş mənfəətdə tanınır.

Vergilər

Cari mənfəət vergisi

Cari mənfəət vergisi haqqı Ana şirkətin və onun törəmə müəssisələrinin fəaliyyət göstərdiyi və vergi tutulan ölkələrdə hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş və ya mahiyyətcə qüvvəyə minmiş vergi qanunları əsasında hesablanır. Azərbaycanda yerli vergi ödəyiciləri 20% sabit dərəcə ilə mənfəət vergisinə cəlb edilir. Cari mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri vergi orqanlarından geri alınması və ya ödənilməsi gözlənilən məbləğlə ölçülür.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi, hesabat tarixinə aktiv və öhdəliklərin vergi bazası ilə onların balans dəyəri arasındakı müvəqqəti fərqlər üzrə öhdəlik metodundan istifadə etməklə təqdim edilir. Qudvilin ilkin tanınmasından irəli gələn təxirə salınmış vergi öhdəlikləri tanınmır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, əməliyyat zamanı nə mühasibat uçotuna, nə də vergi tutulan mənfəət və ya zərərə təsir göstərməyən və bərabər vergi tutulan və çıxılan müvəqqəti fərqlərə səbəb olmayan, müəssisələrin birləşməsi istisna olmaqla, əməliyyatda aktiv və ya öhdəliyin ilkin tanınması nəticəsində yaranırsa, uçota alınmır.

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

Təxirə salınmış vergi aktivləri bütün çıxıla bilən müvəqqəti fərqlər, istifadə olunmamış vergi kreditlərinin köçürülməsi və hər hansı istifadə olunmamış vergi zərərləri üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, aşağıdakılar istisna olmaqla, çıxılan müvəqqəti fərqlərin və istifadə olunmamış vergi güzəştlərinin və istifadə olunmamış vergi zərərlərinin sonrakı köçürülməsindən istifadə oluna bilən vergi tutulan mənfəətin mövcud olacağı ehtimal edilən dərəcədə tanınır:

- Çıxılan müvəqqəti fərqə aid olan təxirə salınmış vergi aktivləri müəssisələrin birləşməsi olmayan əməliyyatda aktiv və ya öhdəliyin ilkin tanınması nəticəsində yarandıqda və əməliyyat zamanı nə mühasibat mənfəətinə, nə də vergi tutulan mənfəət və ya zərərə təsir etmədikdə;

- Törəmə müəssisələrə, assosiasiyalara və birgə razılaşmalardakı iştirak paylarına qoyulan investisiyalarla bağlı çıxılan müvəqqəti fərqlərə münasibətdə, təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız müvəqqəti fərqlərin yaxın gələcəkdə bərpa olunacağı və müvəqqəti fərqlərin istifadə oluna biləcəyi vergi tutulan mənfəətin mövcud olacağı ehtimal edilən dərəcədə tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və təxirə salınmış vergi aktivinin hamısının və ya bir hissəsinin istifadəsinə icazə vermək üçün kifayət qədər vergi tutulan mənfəətin olması ehtimalı artıq olmadığı dərəcədə azaldılır. Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri hər hesabat tarixində yenidən qiymətləndirilir və gələcək vergi tutulan mənfəətin təxirə salınmış vergi aktivinin bərpasına imkan verəcəyi ehtimal olunan dərəcədə tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivlərinin bərpa olunma qabiliyyətini qiymətləndirərkən Qrup konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında və digər idarəetmə hesabatlarında istifadə edilən eyni proqnoz fərziyyələrinə əsaslanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat tarixində qüvvəyə minmiş və ya mahiyyətcə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələri (və vergi qanunları) əsasında aktivin realizə edildiyi və ya öhdəliyin ödənilməsi ildə tətbiq edilməsi gözlənilən vergi dərəcələri ilə ölçülür.

Cari və təxirə salınmış vergi, digər məcmu gəlirdə və ya bilavasitə kapitalda tanınan maddələrə aid olduğu hallar istisna olmaqla, mənfəət və ya zərərdə tanınır. Bu halda vergi həm də müvafiq olaraq digər məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır.

Müəssisələrin birləşməsinin bir hissəsi kimi əldə edilmiş, lakin həmin tarixdə ayrıca tanınma meyarlarına cavab verməyən vergi güzəştləri, faktlar və hallar haqqında yeni məlumatlar dəyişdikdən sonra tanınır. Düzəliş, ölçülmə dövrü ərzində baş vermişə və

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

ya mənfəət və ya zərərdə tanınmışsa, ya qudvildə azalma (qudvildən çox olmamaq şərti ilə) kimi qəbul edilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri, cari vergi aktivləri və öhdəliklərini əvəzləşdirmək üçün qanuni hüquqa malik olduqda və təxirə salınmış vergi qalıqları eyni vergi orqanına aid olduqda əvəzləşdirilir. Cari vergi aktivləri və vergi öhdəlikləri o zaman əvəzləşdirilir ki, müəssisə qanuni olaraq əvəzləşdirilə bilən hüquqa malikdir və ya xalis əsasda hesablaşmalar aparmaq, ya da aktivi reallaşdırmaq və öhdəliyi eyni vaxtda yerinə yetirmək niyyətindədir.

Əlavə dəyər vergisi (ƏDV)

Əlavə dəyər vergisi (ƏDV) Azərbaycanda malların tədarükü və xidmətlərin göstərilməsi, malların idxalı zamanı tutulur. ƏDV-nin standart dərəcəsi 18% təşkil edir.

Bütün gəlirlər, xərclər və aktivlər aşağıdakılar istisna olmaqla, tətbiq olunan ƏDV çıxıldıqdan sonra uçota alınır:

- aktivlərin və ya xidmətlərin satın alınması zamanı ödənilmiş ƏDV-nin vergi orqanlarından geri qaytarıla bilməməsi halları, bu halda həmin aktivin alışı dəyərinin bir hissəsi və ya xərc kimi təqdim edilir;
- ƏDV daxil olmaqla bildirilmiş debitor borcları və öhdəlikləri.

Vergi orqanlarından ödənilməli və ya ödənilməli olan ƏDV-nin xalis məbləği konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda Qrupun cari aktivlərin və ya öhdəliklərin bir hissəsi kimi göstərilir.

İşçilərə ödənişlər

Müvafiq xidmətin göstərildiyi dövrdə əmək haqqı və əmək haqqı, illik məzuniyyət və xəstəlik məzuniyyəti ilə bağlı işçilərə hesablanan müavinətlər üçün öhdəlik həmin xidmətin müqabilində ödənilməsi gözlənilən müavinətlərin güzəştəz məbləğində tanınır.

Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunlarına əsasən, Cəmiyyət məşğulluqdan əldə olunan gəlirlər, işsizlikdən sığorta ödənişləri və icbari tibbi sığorta üzrə məcburi sosial sığorta haqları ödəməyə borcludur. Qrupun qanunla müəyyən edilmiş ödənişlər sistemi üzrə ödənişlərdən kənar pensiya və ya oxşar müavinət ödənişləri etmək üçün hüquqi və ya konstruktiv öhdəliyi yoxdur.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar o zaman tanınır ki, Qrupun keçmiş hadisə nəticəsində cari öhdəliyi (hüquqi və ya konstruktiv) olduqda, Qrupdan həmin öhdəliyi yerinə yetirmək tələb oluna bilər və öhdəliyin məbləği barədə etibarlı qiymətləndirmə aparıla bilər.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ, öhdəliyi əhatə edən risklər və qeyri-müəyyənliklər nəzərə alınmaqla, hesabat tarixinə cari öhdəliyin ödənilməsi üçün tələb olunan kompensasiyanın ən yaxşı təxminidir. Ehtiyat hazırkı öhdəliyi yerinə yetirmək üçün təxmin edilən pul vəsaitlərinin hərəkətindən istifadə etməklə qiymətləndirildikdə, onun balans dəyəri həmin pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılmış dəyəridir (pulun zaman dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda).

Ehtiyatın ödənilməsi üçün tələb olunan iqtisadi səmərələrin bir hissəsinin və ya hamısının üçüncü tərəfdən bərpa olunacağı gözlənildikdə, kompensasiyanın alınacağına faktiki olaraq əmin olduqda və debitor borcunun məbləği etibarlı şəkildə ölçülə bildikdə, debitor borc aktiv kimi tanınır.

3. Mühüm mühakimələr və təxminlər

Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması rəhbərlikdən satış gəlirinin, xərclərin, aktivlərin və öhdəliklərin hesabatda göstərilən məbləğlərinə, habelə əlavə açıqlamalara və şərti öhdəliklərin açıqlanmasına təsir edən mülahizələri, təxminləri və fərziyyələri tələb edir. Bu fərziyyələr və təxminlər üzrə qeyri-müəyyənlik gələcək dövrlərdə təsirə məruz qalan aktiv və ya öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəliş tələb edən nəticələrlə nəticələnə bilər. Aşağıda daha yüksək dərəcədə mühakimə və ya mürəkkəblük tələb edən sahələrin və təxminlərin və fərziyyələrin səhv çıxması səbəbindən əhəmiyyətli dərəcədə düzəliş edilmə ehtimalı yüksək olan maddələrin icmalı verilmişdir.

Torpaq, tikili və avadanlığın faydalı istismar müddətləri

Torpaq, tikili və avadanlığın qalıq dəyərlərinə hər il gələcək bazar şəraiti, aktivlərin qalan istismar müddəti və proqnozlaşdırılan xaric edilmə dəyəri nəzərə alınmaqla nəzərdən keçirilir. Faydalı istifadə müddətinin qiymətləndirilməsi həm tarixi fəaliyyətə, həm də gələcək istifadəyə dair gözləntilərə əsaslanır və buna görə də müəyyən dərəcədə mülahizələrin tətbiq edilməsini tələb edir. Amortizasiya dərəcələri rəhbərliyin aktivlərin faydalı istifadə müddəti ilə bağlı cari ən yaxşı qiymətləndirməsini əks etdirir.

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

Vergilər

Qrup mənfəət vergisi ilə birlikdə müxtəlif vergilərə məruz qalır. Mənfəət vergiləri üzrə ehtiyatın müəyyən edilməsində mühüm mülahizə tələb olunur. Adi iş prosesi zamanı verginin son təyini qeyri-müəyyən olan əməliyyatlar və hesablamalar olur. Nəticə etibarilə, Qrup vergi öhdəliklərini əlavə vergilərin və faizlərin ödənilməli olub-olmayacağına dair təxminlər əsasında tanıyır. Bu vergi öhdəlikləri o zaman tanınır ki, Qrup müəyyən mövqelərin mübahisələndirilə biləcəyinə və vergi orqanları tərəfindən yoxlanıldıqdan sonra tam təmin olunmaya bilər.

Qrupun rəhbərliyi keçmiş təcrübə və vergi qanunvericiliyinin şərtləri də daxil olmaqla bir çox amillərin qiymətləndirilməsi əsasında vergi öhdəlikləri üzrə hesablamaların bütün açıq audit illəri üçün adekvat olduğuna inanır. Bu qiymətləndirmə təxminlərə və fərziyyələrə əsaslanır və gələcək hadisələrlə bağlı bir sıra mürəkkəb mühakimələri ehtiva edə bilər. Bu məsələlər üzrə yekun vergi nəticəsi qeydə alınmış məbləğlərdən fərqli olduğu dərəcədə, bu cür fərqlər belə müəyyənləşmənin aparıldığı dövrdə mənfəət vergisi xərclərinə təsir edəcəkdir.

4. Satış gəliri

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərində bitən illər üzrə satış gəlirinin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	2023	2022
İnternet	40,006	35,060
İP/MPLS	14,777	16,302
DWDM Network	4,635	3,424
IMS/TDM/IP Voice	2,561	2,415
SDH Network	1,941	2,718
Optik	1,161	1,671
Peyk Şəbəkəsi	434	565
Digər xidmətlər	24,216	20,139
CƏMI SATIŞ GƏLİRİ	89,731	82,294

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

5. Trafik xidmətləri

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərində bitən illər üzrə trafik xidmətlərinin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	2023	2022
Kənardan alınmış xidmətlər	9,235	6,573
İnternet	7,921	7,464
Tranzit kanalları	5,768	6,279
Kabel kanalları	1,484	1,005
Peyk xərcələri	991	991
Data portları	159	123
Səs trafiki	148	126
SDH kanalı	115	127
CƏMİ TRAFİK XİDMƏTLƏRİ	25,821	22,688

6. Digər əməliyyat xərcləri

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərində bitən illər üzrə digər əməliyyat xərclərinin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	2023	2022
Məzənnə fərqləri	2,141	5,533
Texniki dəstək və təmir	2,024	2,214
Elektrik enerjisi	573	547
Ezamiyyə xərcləri	434	337
Sığorta	184	186
Bank komissiyaları	124	87
Marketinq və reklam	74	103
Peşəkar xidmətlər	72	84
Quraşdırma işləri	38	862
Digər xərclər	1,536	538
CƏMİ DİGƏR ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ	7,200	10,491

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

7. Mənfəət vergisi

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərində bitən illər üzrə mənfəət vergisinin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	2023	2022
Cari mənfəət vergisi	7,616	6,937
CƏMİ MƏNFƏƏT VERGİSİ	7,616	6,937

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərində bitən illər üzrə faktiki mənfəət vergisi xərcinin nəzəri hesablanmış vergi xərci ilə üzləşməsi aşağıdakı kimidir:

	2023	2022
VERGİDƏN ƏVVƏLKİ MƏNFƏƏT	41,233	35,521
20% dərəcəsi ilə mənfəət vergisi xərci	8,247	7,104
Daimi fərqlərin təsiri	(631)	(167)
CƏMİ MƏNFƏƏT VERGİSİ	7,616	6,937

8. Pul və pul ekvivalentləri

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə pul və pul ekvivalentlərinin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Yerli valyutada bank hesabları	26,733	39,337
Xarici valyutada bank hesabları	18,815	15,074
ƏDV depozit hesabı	3,417	3,240
CƏMİ PUL VƏ PUL EKVİVALENTLƏRİ	48,965	57,651

ƏDV depozit hesabı vergi orqanlarında açılmış xüsusi hesabdır. Bu hesabdan yalnız ƏDV və digər vergi ödənişləri həyata keçirilə bilər.

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

9. Debitor borcları

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə debitor borclarının açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Rabitə və internet provayderləri	42,389	33,324
Dövlət qurumları və müəssisələri	1,915	3,653
Banklar	312	216
Digər hüquqi və fiziki şəxslər	13,764	13,330
CƏMI DEBITOR BORCLARI	58,380	50,523

10. Verilmiş avanslar

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə verilmiş avansların açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Xarici təchizatçılar	21,195	29,198
Yerli təchizatçılar	8,055	5,104
CƏMI VERİLMİŞ AVANSLAR	29,250	34,302

11. Mal-materiallar

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə mal-materialların açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Material ehtiyatları	4,000	2,285
Mallar	3,172	3,056
CƏMI MAL-MATERIALLAR	7,172	5,341

12. Digər aktivlər

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə digər aktivlərin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Vergi aktivləri	10,223	2,930
Sosial sığorta avansları	3,302	1,500
CƏMI DİGƏR AKTİVLƏR	13,525	4,430

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

13. Torpaq, tikili və avadanlıq

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərində bitən illər üzrə torpaq, tikili və avadanlığın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Binalar və tikililər	Digər əsas vəsaitlər	Maşın və avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	İstifadəyə verilməmiş əsas vəsaitlər	CƏMI
İlkin dəyər						
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	13,155	1,093	148,373	1,355	-	163,976
Silinmələr	-	-	-	-	(490)	(490)
Əlavələr	42	275	17	42	4,352	4,728
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	13,197	1,368	148,390	1,397	3,862	168,214
Silinmələr	-	(10)	(62)	(56)	(12,942)	(13,070)
Əlavələr	140	137	5,789	484	17,341	23,891
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	13,337	1,495	154,117	1,825	8,261	179,035
Yığılmış amortizasiya						
Silinmələr	(3,767)	(737)	(133,172)	(837)	-	(138,513)
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	(3,767)	(737)	(133,172)	(837)	-	(138,513)
Amortizasiya xərci	(650)	(194)	(6,568)	(151)	-	(7,563)
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	(4,417)	(931)	(139,740)	(988)	-	(146,076)
Amortizasiya xərci	(590)	(96)	(7,891)	(161)	-	(8,738)
Silinmələr	-	8	50	56	-	114
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	(5,007)	(1,019)	(147,581)	(1,093)	-	(154,700)
Xalis balans dəyəri						
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ QALIQ	8,780	437	8,650	409	3,862	22,138
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ QALIQ	8,330	476	6,536	732	8,261	24,335

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

14. Kreditor borcları

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə kreditor borclarının açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Xarici təchizatçılar	24,754	20,750
Yerli təchizatçılar	8,148	6,442
CƏMİ KREDİTOR BORCLARI	32,902	27,192

15. Digər öhdəliklər

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə digər öhdəliklərin açıqlaması aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2023	31 dekabr 2022
Vergi öhdəlikləri	7,609	6,937
İşçi heyəti öhdəlikləri	452	323
CƏMİ DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR	8,061	7,260

16. Maliyyə risklərin idarə edilməsi

Maliyyə risklərinin idarə edilməsi qeydi Qrupun maliyyə risklərinə məruz qalmasını və bu risklərin Qrupun gələcək maliyyə fəaliyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini izah edir. Qrup bazar riski, kredit riski və likvidlik riskinə məruz qalır. Qrupun maliyyə şöbəsi bu riskləri yüksək rəhbərlik tərəfindən təsdiq edilmiş siyasətlər əsasında idarə edir.

Maliyyə departamenti Qrupun əməliyyat bölmələri ilə sıx əməkdaşlıq edərək maliyyə risklərini müəyyən edir, qiymətləndirir və azaldılmasını həyata keçirir.

Qrupun əsas maliyyə aktivlərinə pul və pul ekvivalentləri və debitor borcları daxildir.

Qrupun əsas maliyyə öhdəliklərinə kreditor borcları daxildir.

Kredit riski

Kredit riski, qarşı tərəfin maliyyə aləti və ya müştəri müqaviləsi üzrə öhdəliklərini yerinə yetirməməsi və maliyyə itkisinə səbəb olan riskdir. Qrup əməliyyat və maliyyələşdirmə fəaliyyətləri, o cümlədən pul və pul ekvivalentləri və debitor borcları üzrə kredit riskinə məruz qalır.

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

Müştəri kredit riski əsas əməliyyatlara cavabdeh olan hər bir biznes bölməsi tərəfindən idarə olunur. Müştərinin kredit keyfiyyəti keçmiş təcrübə, maliyyə vəziyyəti və digər amillər əsasında qiymətləndirilir. Fərdi kredit limitləri bu qiymətləndirməyə uyğun olaraq müəyyən edilir. Müştərilər tərəfindən kredit limitlərinə riayət olunmasına xətt rəhbərliyi tərəfindən mütəmadi olaraq nəzarət edilir.

Gözlənilən kredit itkilərini ölçmək üçün ehtiyat matrisindən istifadə etməklə hər hesabat tarixində dəyərsizləşmə təhlili aparılır. Ehtiyat dərəcələri oxşar zərər nümunələri olan müxtəlif müştəri segmentlərinin qruplaşdırılması üçün vaxtı keçmiş günlərə əsaslanır (məs., məhsul növü, müştəri növü, coğrafi bölgə və akkreditivlər və ya kredit sığortasının digər formaları ilə əhatə dairəsi üzrə). Hesablama ehtimala əsaslanan nəticəni, pulun vaxt dəyərini və keçmiş hadisələr, cari şərtlər və gələcək iqtisadi şəraitin proqnozları haqqında hesabat tarixində mövcud olan əğlabatan və əsaslandırılıla bilən məlumatları əks etdirir.

Ehtiyat matrisindən istifadə etməklə Qrupun debitor borcları üzrə kredit riskinə məruz qalma haqqında məlumat aşağıdakı kimidir:

	Cari	30-90 gün	90-180 gün	180- 365 gün	1 ildən çox	CƏMİ 2023
Debitor borcları - əsas məbləğ	50,065	5,518	2,798	-	-	58,381

	Cari	30-90 gün	90-180 gün	180- 365 gün	1 ildən çox	CƏMİ 2022
Debitor borcları - əsas məbləğ	42,049	1,657	6,816	-	-	50,522

Xarici valyuta riski

Xarici valyuta riski, xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər səbəbindən riskə məruz qalmanın ədalətli dəyərini və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin dəyişməsi riskidir. Qrup xarici valyutada əməliyyatlar aparır, nəticədə məzənnə dəyişikliyinə məruz qalır.

Hesabat dövrünün sonuna Qrupun xarici valyuta riskinə məruz qalması aşağıdakı kimi olmuşdur:

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

	EUR	USD	CƏMİ
Debitor borcları	2,214	15,519	17,733
Pul və pul ekvivalentləri	2,034	16,781	18,815
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	4,248	32,300	36,548
Kreditor borcları	(2,321)	(22,442)	(24,763)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(2,321)	(22,442)	(24,763)
XALIS MÖVQE 2023	1,927	9,858	11,785

	EUR	USD	CƏMİ
Debitor borcları	3,488	12,196	15,684
Pul və pul ekvivalentləri	2,661	12,413	15,074
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	6,149	24,609	30,758
Kreditor borcları	(1,285)	(19,473)	(20,758)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(1,285)	(19,473)	(20,758)
XALIS MÖVQE 2022	4,864	5,136	10,000

Qrupun xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər riskinə məruz qalması ilk növbədə onun əməliyyat fəaliyyəti ilə bağlıdır.

Likvidlik riski

Likvidlik riski Qrupun maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirməkdə çətinlik çəkməsi riskidir. Qrupun siyasəti likvidlik tələblərinə və kredit şərtlərinə uyğunluğuna mütəmadi olaraq nəzarət etmək, qısa və uzun müddət ərzində likvidlik tələblərini ödəmək üçün kifayət qədər pul ehtiyatı saxlamasını təmin etməkdir.

Aşağıdakı cədvəllər müqavilə üzrə diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə (müqavilə dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanmış faiz ödənişləri daxil olmaqla) və Qrup ödəməli olduğu ən erkən tarixə əsaslanan Qrupun maliyyə öhdəliklərinin hesabat dövrünün sonunda qalan müqavilə ödəmə müddətlərini göstərir:

	3 aya qədər	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	CƏMİ
Kreditor borcları	32,902	-	-	-	32,902
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ 2023	32,902	-	-	-	32,902

"Delta Telekom LTD" MMM

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

(min Azərbaycan manatı ilə)

	3 aya qədər	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	CƏMİ
Kreditor borcları	27,192	-	-	-	27,192
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ 2022	27,192	-	-	-	27,192